Civillieta Nr. C88320624
Lietas arhīva Nr. C-3206-24/30
ECLI:LV:LRT:2024:1114.C88320624.4.S

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Krāslavā 2024. gada 14. novembrī

Latgales rajona tiesa
tiesnese G. Kusiņa
rakstveida procesā izskatīja civillietu apdrošināšanas akciju sabiedrības "BALTA" vienkāršotās procedūras prasība pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Daugavpils dzīvokļu un komunālās saimniecības uzņēmums" par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Apdrošināšanas akciju sabiedrība "BALTA" iesniedza tiesā vienkāršotās procedūras prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Daugavpils dzīvokļu un komunālās saimniecības uzņēmums" par zaudējumu piedziņu. Prasības pieteikumā norādīts, ka starp prasītāju un /pers. A/ tika noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta Fizisko personu īpašuma apdrošināšanas polise Nr. 823558945, uz kuras pamata tika apdrošināts dzīvoklis Nr. /adrese/. Polises darbības laiks no 2023. gada 26. oktobra līdz 2024. gada 25. oktobrim. Polises darbības laikā dzīvoklis Nr. /numurs/ tika applūdināts, par ko SIA "Daugavpils dzīvokļu un komunālās saimniecības uzņēmums" sastādīja aktu, kurā tika konstatēts, ka applūdināšanas cēlonis ir ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas bojājumi (karstā ūdens ūdensvada plīsums vītņu savienojumā šahtā). Minētais ūdensvads atrodas apsaimniekotāja atbildības robežās. Dzīvojamo māju, kurā atrodas apdrošinātais dzīvoklis, apsaimnieko atbildētāja.

Eksperts, izvērtējot apdrošināšanas lietas materiālus, sastādīja tāmi un aprēķināja tiešās remontdarbu izmaksas 2407,66 *euro* apmērā, prasītāja atskaitīja ar polisi noteikto pašrisku 70 *euro* un izmaksāja cietušā dzīvokļa īpašniekam apdrošināšanas atlīdzību 2337,66 *euro* apmērā.

Ievērojot to, ka ūdens noplūdes cēlonis atradās komunikācijas posmā, kas ietilpst kopīpašuma daļā, atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldniece noplūdes brīdī bija atbildīga par šo komunikāciju uzturēšanu, kā arī par to bojājumu rezultātā nodarītiem zaudējumiem. Savukārt pienākums rūpēties par komunikāciju uzturēšanu ietver sevī ne tikai pienākumu novērst komunikāciju bojājumus to rašanās gadījumā, bet arī regulāri pārbaudīt komunikāciju stāvokli, savlaicīgi veikt to nomaiņu vai labošanu piesardzības apsvērumu dēļ, gādājot, lai komunikācijas pastāvīgi būtu tādā tehniskā stāvoklī, lai pēc iespējas samazinātu avārijas situāciju risku un no tā izrietošus bojājumus.

2024. gada 18. martā prasītāja nosūtīja atbildētājai pretenziju par regresa prasības atlīdzību. Atbildētāja pretenziju noraidīja, savas saistības pret prasītāju neizpildīja un nesedza tai zaudējumus.

Pamatojoties uz Civillikuma 1635., 1652., 1753., 1756., 1775., 1779. pantu, lūdz piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai zaudējumus 2337,66 *euro* apmērā, kā arī visus tiesāšanās izdevumus. Lūdz noteikt tiesības prasītājai par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6 % gadā.

[2] Atbildētāja SIA "Daugavpils dzīvokļu un komunālās saimniecības uzņēmums" iesniedza tiesā paskaidrojumu, kurā norādīts, ka atbildētāja prasību neatzīst.

[2.1] Atbildētāja, pamatojoties uz dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašnieku lēmumu un 2019. gada 5. jūnija Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgumu, pārvalda dzīvojamo māju un nodrošina dzīvokļu īpašniekus ar sabiedriskajiem (komunālajiem) pakalpojumiem.

Pamatojoties uz atbildētājas darbinieku 2024. gada 11. martā sastādīto apsekošanas aktu Nr. AFB1000490, dzīvokļa Nr. /adrese/, applūdināšanu izraisīja kanalizācijas stāvvada plīsums nišā. Prasītāja kļūdaini norāda, ka applūdināšanas cēlonis ir ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas bojājumi (karstā ūdens ūdensvada plīsums vītņu savienojumā šahtā). Atbildētāja nenoliedz, ka kanalizācijas stāvvads ir mājas kopīpašums, taču tas nenozīmē, ka pārvaldnieks jebkurā gadījumā ir atbildīgs par zaudējumiem, kas radušies kanalizācijas stāvvada teces rezultātā.

[2.2] Atbildētāja godprātīgi veic dzīvojamās mājas /adrese/, pārvaldīšanu atbilstoši noslēgtā pārvaldīšanas līguma noteikumiem, īpašnieku sapulču lēmumiem un, pamatojoties uz spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, veic dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehnisko apkopi, vizuālo pārbaudi, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu. Tehnisko apsekošanu atbildētāja veic divas reizes gadā. Pārbaudes laikā tiek veikta fiziski pieejamo kanalizācijas cauruļvadu vizuālā pārbaude. Minētās mājas apsekošana pirms dzīvokļa Nr. /adrese/, saliešanas bija veikta 2023. gada 23. novembrī, 23. maijā, 2022. gada 18. aprīlī, 2021. gada 15. novembrī un 19. maijā.

Kanalizācijas stāvvadus, kas iebūvēti nišās, vizuāli pārbaudīt nav iespējams, jo piekļūt tiem var tikai no atsevišķā īpašuma, demontējot nišas apdares sienu. Neviens normatīvais akts nenosaka apsaimniekotāja pienākumu pārbaudīt inženierkomunikācijas, kurām nav brīvas piekļuves (*Latgales apgabaltiesas Civillietu kolēģijas 2018. gada 11. oktobra spriedums lietā Nr. CA-0290-18*).

[2.3] Atbilstoši tehniskās apsekošanas atzinumiem, dzīvojamās mājas /adrese/, kanalizācijas stāvvadi ir apmierinošā stāvoklī, tāpēc atbildētājai nebija nekāda pamata ietvert kanalizācijas stāvvadu remontdarbus dzīvojamai mājai nepieciešamo remontdarbu plānā, lai daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas īpašnieki varētu lemt jautājumu par minēto remontdarbu veikšanu un finansēšanas avota noteikšanu darbu veikšanai.

Atbildētāja uzskata, ka prasītājas zaudējums nav radies atbildētājas bezdarbības rezultātā, kā arī prasītājas zaudējums nav radies atbildētājas darbības rezultātā, jo nav neviena pierādījuma tam, ka atbildētāja būtu pieļāvusi jebkādu darbību, kas būtu par pamatu dzīvokļa applūdināšanai, tāpēc prasība nav pamatota un lūdz tiesu prasību noraidīt.

Motīvu daļa

[3] Tiesa, pārbaudot rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir noraidāma.

[3.1] Lietā nepastāv strīds par to, ka starp prasītāju apdrošināšanas akciju sabiedrību "BALTA", kā apdrošinātāju, un /pers. A/, kā apdrošinājuma

ņēmēju, tika noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta Fizisko personu īpašuma apdrošināšanas polise Nr. 823558945, saskaņā ar kuru tika apdrošināts dzīvoklis /adrese/.

Apdrošināšanas līguma darbības laikā notika apdrošinātā nekustamā īpašuma /adrese/, noplūdināšana kanalizācijas sistēmas bojājuma dēļ. Minēto apliecina 2024. gada 11. martā sastādītais apsekošanas akts Nr. AFB 1 000490 par konstatētiem bojājumiem, kurā norādīts, ka pēc demontāžas nišā konstatēts kanalizācijas sistēmas stāvvada plīsums ø 100 un dzīvoklim Nr. /numurs/ aizlieti virtuves griesti, siena un vanna.

Saskaņā ar /pers. B/ sastādīto lokālo tāmi Nr. 40-13/03/2024-B telpu atjaunošanas darbi pēc negadījuma dzīvoklim /adrese/, tiešās izmaksas, kas nepieciešamas nekustamā īpašuma atjaunošanai, ir 2407,66 *euro*.

Saskaņā ar īpašuma apdrošināšanas līgumu, ņemot vērā līgumā noteikto apdrošinātā pašrisku 70 *euro* no zaudējumiem, prasītāja izmaksāja apdrošinājuma ņēmējai /pers. A/ apdrošināšanas atlīdzību 2337,66 *euro*.

Tiesa atzīst, ka ar minētiem pierādījumiem lietā ir pierādīts, ka prasītājai ir nodarīti zaudējumi izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā par apdrošinātā dzīvokļa applūdināšanu.

[3.2] Lietā ir strīds par to, vai atbildētāja kā dzīvojamās mājas, kurā atrodas applūdinātais dzīvoklis, pārvaldniece, ir atbildīga par zaudējumiem, kas prasītājai radušies sakarā ar izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību apdrošinājuma ņēmējai, tas ir, vai atbildētāja ir pieļāvusi prettiesisku rīcību (bezdarbību) un vai atbildētāja ir vainojama par prasītājai radītajiem zaudējumiem.

[3.2.1] Lietā netiek apstrīdēts, ka atbildētāja dzīvojamās mājas Nr. /adrese/, apsaimniekošanu veic, pamatojoties uz 2019. gada 5. jūnija Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgumu.

Saskaņā ar Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līguma 1.1. punktu īpašnieki uzdod, bet pārvaldnieks apņemas pārvaldīt un apsaimniekot īpašnieku īpašumā esošo dzīvojamās mājas Nr. /adrese/, kopīpašuma domājamo daļu (..), atbilstoši īpašnieku Pārvaldīšanas uzdevumā dotajiem norādījumiem, kā arī nodrošināt īpašniekus ar komunālajiem pakalpojumiem.

Atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14. panta pirmajai daļai pārvaldnieka pienākums ir ievērot dzīvojamo māju pārvaldīšanu regulējošo un citu normatīvo aktu prasības un dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principus. Turklāt šī prasība attiecas uz jebkuru tiesību subjektu, kurš pilda pārvaldnieka pienākumus, neatkarīgi no tā, vai pienākumi izriet no līguma vai likuma.

Ievērojot atbildētājas kā pilnvarnieces pienākumus mājas pārvaldīšanas jomā, tiesa atzīst, ka obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības, kas atbildētājai bija jāveic, ir arī komunikāciju regulāra apsekošana nolūkā fiksēt to tehnisko stāvokli. Kanalizācijas pakalpojumu nodrošināšana dzīvojamās mājās, tajās esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrās daļas 1. punkta "b" un "d" apakšpunktam ir obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības.

[3.2.2] Prasītāja uzskata, ka atbildētāja nav pienācīgā kārtā veikusi dzīvojamās mājas obligātās pārvaldīšanas darbības, kas ir cēloniskā sakarā ar nodarītajiem zaudējumiem.

Atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumu Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 2. punktam dzīvojamās mājas, tās konstrukciju, kā arī tajā esošo iekārtu un inženiertīklu tehnisko stāvokli nosaka vizuālajā apskatē. Vizuāli neapskata dzīvojamās mājas konstrukcijas, kā arī iekārtu un inženiertīklu daļas, kurām būves tehniskā risinājuma dēļ nevar piekļūt. Vizuālās apskates faktu fiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā, kas ir mājas lietas sastāvdaļa.

Minēto noteikumu 6. punktā noteikts, ka dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženiertīklu tehnisko apkopi, vizuālo apskati, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldītājs. Savukārt 13. punktā noteikts, ka divas reizes gadā dzīvojamās mājas koplietošanas telpu grupās un citās kopīpašumā esošajās telpu grupās un daļās veicama inženiertīklu vizuālā apskate saskaņā ar šo noteikumu 3. punktu, tajā skaitā arī kanalizācijas sistēmai.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka atbildētājai bija pienākums regulāri veikt vizuālās pārbaudes (apskates) nolūkā noskaidrot, kādā tehniskā stāvoklī ir mājas inženierkomunikācijas (tajā skaitā kanalizācijas sistēma), un veikt tehniskās apkopes. To nevar atzīt par formālu prasību, jo no šo pārbaužu un apkopes veikšanas un to saturiskās kvalitātes tiešā veidā atkarīgs, vai dzīvojamā māja tiek uzturēta tādā stāvoklī, ka ir droša ne tikai ekspluatācijai, bet arī nerada zaudējumus.

[3.2.3] Atbildētāja, iebilstot pret prasību, norādījusi, ka regulāri veic inženierkomunikāciju pārbaudi.

Lietā iesniegti 2021. gada 19. maija, 2021. gada 15. novembra, 2022. gada 18. aprīļa, 2022. gada 29. novembra, 2023. gada 23. maija un 2023. gada 23. novembra dzīvojamās mājas /adrese/, tehniskās apsekošanas atzinumi, kas nozīmē, ka atbildētāja ir izpildījusi Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumu Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" prasības. Atzinumos norādīts, ka kanalizācijas stāvvadi ir apmierinošā stāvoklī, un komisija nolēmusi, ka kanalizācijas sistēmai nav plānojama remonta veikšana.

Tiesa piekrīt atbildētājas argumentam, ka, veicot inženierkomunikāciju vizuālo apsekošanu, nav iespējams konstatēt tādus apstākļus, kas var norādīt uz iespējamu avārijas situāciju, un atbildētāja nevar piekļūt kanalizācijas stāvvadiem, kas ir iebūvēti dzīvokļu īpašumu nišās, un to neuzliek par pienākumu arī Ministru kabineta noteikumi. Lietā netiek apstrīdēts, ka kanalizācijas stāvvadu dzīvojamās mājas /adrese/, plīsuma vietā vizuāli pārbaudīt nebija iespējams, jo tas ir iebūvēts nišā.

Ņemot vērā konstatēto, ka kanalizācijas stāvvadi dzīvojamai mājai /adrese/, atrodas apmierinošā stāvoklī, pārvaldniekam nebija pamata uzskatīt, ka dzīvojamai mājai var rasties avārijas situācija un nebija pamata piedāvāt dzīvokļu īpašniekiem pieņemt lēmumu par kanalizācijas stāvvadu remontdarbu veikšanu, nosakot remontdarbu finansēšanas avotu. Lietā arī nav iesniegti pierādījumi, ka kanalizācijas stāvvadiem konkrētajā mājā būtu beidzies ekspluatācijas termiņš.

Senāta Civillietu departamenta 2019. gada 16. oktobra spriedumā lietā SKC-248/2019 ir norādīts, ka pārvaldnieku no atbildības par dzīvojamās mājas komunikāciju bojājumu rezultātā radīto kaitējumu ir pamats atbrīvot, ja tas no savas puses ir rīkojies ar pienācīgu rūpību savu pielīgto pienākumu izpildē. Šajā gadījumā tiesa, izvērtējot prasītājas un atbildētājas iesniegtos pierādījumus, nekonstatē apsaimniekotājas neattaisnojamu bezdarbību – ja apsaimniekotāja veic regulāru kanalizācijas cauruļvadu apsekošanu un nekonstatē nepieciešamību veikt kādus remontdarbus, to nevar vainot bezdarbībā.

[3.3] Zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaikus pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgajos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (skat. *K. Torgāns Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. - Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 209. lpp.*).

Konkrētajā gadījumā tiesa nekonstatē visus zaudējumu atlīdzībai nepieciešamos priekšnoteikumus, jo iztrūkst atbildētājas prettiesiskā rīcība, un tiesa nekonstatē cēlonisko sakaru starp avāriju (kanalizācijas stāvvada plīsumu) dzīvoklī Nr. /adrese/ un atbildētājas veiktajām apsaimniekošanas darbībām. Līdz ar to prasība par zaudējumu piedziņu no atbildētājas ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97., 193., 195., 250.^{25}pantu tiesa

nosprieda

noraidīt apdrošināšanas akciju sabiedrības "BALTA" vienkāršotās procedūras prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Daugavpils dzīvokļu

un komunālās saimniecības uzņēmums" par zaudējumu piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas –2024. gada 14. novembra –, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, iesniedzot apelācijas sūdzību Latgales rajona tiesā.

Tiesnese G. Kusiņa

Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisku parakstu un satur laika zīmogu.